

طراحی منظر شهرک‌های صنعتی با تاکید بر فضای سبز به مثابه زیرساخت سبز شهری با رویکرد ارتقاء کیفیت زیست‌محیطی (نمونه موردی: شهرک صنعتی بهارستان-کرج)

کامیاب نجفی^۱، محسن کافی^{۲*}، فاروق آقازاده^۳، مریم ایاسه^۴، مینا طاهرخانی^۵

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فضای سبز دانشگاه تهران، Kamyab.najafi@ut.ac.ir

۲- استاد گروه مهندسی علوم باغبانی و فضای سبز دانشگاه تهران، mkafi@ut.ac.ir

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فضای سبز دانشگاه تهران، faroug.agazadeh@ut.ac.ir

۴- کارشناس ارشد مهندسی فضای سبز دانشگاه تهران، maryam_ayaseh@ut.ac.ir

۵- کارشناس ارشد مهندسی فضای سبز دانشگاه تهران، Mina.taherkhani@ut.ac.ir

چکیده

با توجه به توسعه روزافزون صنعت و گسترش سایت‌های صنعتی بزرگ‌مقیاس در قالب شهرک‌های صنعتی به منظور فراهم نمودن بستری کارآمد جهت رفع نیازهای اولیه فعالیت‌های صنعتی به صورت متمرکز در اطراف شهرها؛ و تولید آلاینده‌های محیطی از سوی صنایع فعال مستقر، نیاز به ارتقاء کیفیت زیست‌محیطی و منظر این زیرساخت‌های صنعتی فعال با استفاده از طراحی فضای سبز بیشتر حس می‌شود. هدف از این تحقیق کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی و بهبود کیفیت محیط جهت جلوگیری از گسترش آلودگی و تبدیل این پتانسیل به زیرساخت سبز شهری منطبق با اصول توسعه پایدار، همراه با بهره‌گیری بهینه از عملکرد زیست‌محیطی شهرک صنعتی بهارستان می‌باشد. شناخت، تحلیل و طراحی محیط و منظر شهرک صنعتی با تمرکز بر فضای سبز و رسیدن به روند طراحی مشخص سایت‌های صنعتی فعال همراه با الگوی مناسب جهت افزایش سرانه فضای سبز شهرک؛ تقویت، حفاظت، بهسازی و احداث فضای سبز در عرصه‌های مختلف زیرساختی شهرک از قبیل معابر، پهنه‌های وسیع جنگل‌کاری و بادشکن به منظور کنترل جریان هوا و آلاینده‌های مرکب با آن، که تأثیرگذار بر حوزه‌های مداخله، بلافاصله و فراگیر به لحاظ زیست‌محیطی و بصری سایت شهرک بوده و در ادامه افزایش خوانش کالبدی، تشخیص منظر و عملکرد بهتر دسترسی‌ها به امکانات و فضاها از جمله نتایج حاصل از پژوهش حاضر می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: طراحی فضای سبز، سایت‌های صنعتی فعال، کیفیت منظر، شهرک صنعتی بهارستان.

۱- مقدمه

امروزه آلودگی هوای ایجادشده توسط انسان به‌عنوان یک مشکل جدی مطرح‌شده است (Asadi et al., 2015; Geravandi et al., 2015b). مطالعات زیادی در سال‌های اخیر در نقاط مختلف جهان در جهت مشخص نمودن رابطه بین اثرات آلودگی هوا و سلامت انسان‌ها انجام‌شده است (Geravandi et al., 2015a; Mohammadi et al., 2016). این مطالعات نشان می‌دهند که هر ساله تعداد زیادی از افراد در اثر بیماری‌های قلبی-عروقی، تنفسی و سرطان ریه ناشی از آلودگی هوا در سرتاسر جهان دچار مرگ زودرس می‌شوند (Goudarzi et al., 2014; Delkhah et al., 2015). طبق برآوردهای سازمان بهداشت جهانی هر سال ۸۰۰۰۰۰ نفر در اثر بیماری‌های قلبی-عروقی، تنفسی و سرطان ریه ناشی از آلودگی هوا در سرتاسر جهان دچار مرگ زودرس می‌شوند (WHO, 2000). بر اساس این گزارش گسترش مداوم فعالیت‌های صنعتی و شهرنشینی، در سرتاسر جهان، عامل اصلی کمک به افزایش آلودگی هوا است.